

FOKUS-kontakten informerer

Rapport fra FOKUS-kontakt Gerd Louise Molvig

MØTE I OSLO 24.10.16, PÅ "INGENSTEDS" – Brenneriveien 9, Oslo

TEMA: SDGs and Human Rights:

Is the shrinking space for civil society threatening sustainable development?

På selveste FN-dagen inviterte UNICEF, FN-sambandet, UNDP, FOKUS m.fl. til en tankevekkende konferanse om de nye bærekraftsmålene og menneskerettigheter.

Dr. Miria Matembe fra Uganda har gjennom 25 vært en aktiv forkjemper for menneskerettigheter

Åpningskommentarer v/direktør Bernt G. Apeland, UNICEF, Norge

De fleste av FNs 193 land har innsett verdien av samarbeid med sivilsamfunnet, men i flere land er det blitt vanskeligere å målbære meninger og arbeide for endring. Ingen tvil om at NGO'er har makt til å presse styresett/regjeringer. De er limet som skal sikre bærekraftige stater, men faktum er at mange land nå stenger internett og blir mer lukket.

Tone Skogen, statssekretær i UD, startet med å lovprise FN charteret, som nå er 71 år. FN er unik. Selv om organisasjonen trenger endringer, har den oppnådd utrolig mye. Hun

henviser til fjorårets klimaavtale, at finansiering er på plass og understreker behovet for et sterkt FN i en verden med store utfordringer og endringer. Det forventes handlekraft av den nye generalsekretæren som tiltrer i 2017. FN er også viktig for Norge og vår utenrikspolitikk. Den er viktig for menneskerettigheter og respekten for internasjonale lover. Sivilsamfunnet spiller en kritisk rolle for kvinners rettigheter, sterke resolusjoner og implementering av disse. Bærekraftsmål 16 i agenda 2030 er meget viktig. Målet gjelder «Fred og Rettferdighet», hvor både FNs medlemsland og NGO'er har et stort ansvar for å utvikle demokratiske spilleregler og forsvare menneskerettighetene.

. **Forsker Andrew Firmin fra UK** er forfatter av en rapport som tar for seg sivilsamfunnets status i 2016. Ytringsfrihet og muligheten til å samles fredfullt, er i utgangspunktet universelt, men betingelsene har endret seg. Det er et stort problem at mange mennesker lever i land med innskrenket frihet, hvor selve statsapparatet er den store trusselen. De bruker bevisst taktikk, aksjoner og angrep mot journalister og andre som krever frihet og rettferdighet. Så lenge du er lydlig, får du være i fred.

Stadig flere politikere i det globale Sør anklages for korrupsjon og terror, noe som er bekymringsfullt og skadelig for demokratiet. Bærekraftsmålene er ikke perfekte, men det er det beste vi har. Det er et gap mellom mål og virkelighet, og sivilsamfunnet må påvirke målene nedenfra/opp – ikke top/down. Målene må ikke være hemmelige, men kjent for «alle», slik at man kan få til diskusjoner og en global bevegelse. Viktig å være opptatt av det som skjer i verden, og bevisst arbeide med målene, avsluttet Andrew Firmin.

FOKUS har invitert Hon Dr. Miria R.K. Matembe til møtet. Hun er grunnlegger av CEWIGO (Centre for Women in Governance) og representerer Uganda Association of Women Lawyers (FIDA-Uganda.). Hun har bakgrunn som advokat og mer enn 25 års erfaring innen menneskerettsarbeid, har vært med å bygge opp grunnloven i landet, og har i 3 år vært Minister for etikk og integritet. Hun er opptatt av frihet og fundamentale rettigheter, og påstår at man i dag møter en fryktkultur blant mange mennesker. Det er dårlig styresett i mange land, og i Uganda er det mye kaos og konflikt pga korrupsjon (gjelder også politiet). Demokratiet har dårlige vilkår. Hun har selv vært arrestert og opplevd hvor tøft det er. Det er forbudt å demonstrere, mye manipulering ifm valg, som resulterer i drap, og folk frykter for sine liv og sine familier. Hun avsluttet med å si; *«I have no solution, I am desperate»*.

Generalsekretær Bjørn Engesland fra den norske Helsingfors-komiteen var siste taler før paneldiskusjonen. Han er også jurist og meget opptatt av menneskerettigheter, i europeiske land. Han mente at den kalde krigen er tilbake og nevnte Ukraina, Belarus, Azerbajhan. Makten sentraliseres og en elite har all kontroll. Ungarn og Polen har også store negative endringer. Myndighetene er autoritære og har distanse til menneskerettigheter. Han er pessimistisk pga økte utfordringer mot det sivile samfunnet.

Man blir lett oppfattet som spion, hvis man ikke er enig med eliten og behandles deretter. Folk drepes - fortiden er tilbake. Det er dystert!

Kort oppsummering av paneldebatten

- Man kjemper mot de samme problemer over hele verden
- Menneskerettigheter har dårlige vilkår på mange kontinent
- Noen land er villige til å stå opp for menneskerettigheter
- «Backlash» av det som er oppnådd
- Ser samme tendenser i åpne demokratier, storting/regjering lytter ikke til sine folk
- Også i Norge kan NGO'er oppfattes som brysomme
- Når land mottar donasjoner fra utlandet, må det stilles krav om menneskerettigheter
- Internasjonale organisasjoner bryr seg ikke/altfor lite om uskyldige fanger
- Ambassadene bør trekkes mer inn (men har de verktøyene og hva med nøytraliteten? = min personlige kommentar)

Etter en relativt pessimistisk beskrivelse av nåtiden, ble paneldeltagerne utfordret til å si noe positivt/komme med råd:

- Vær aktiv og engasjert
- Involver ungdommen
- Vær solidarisk, sørg for internasjonalt press
- Sett i gang kampanjer på grasrota
- Stemmer fra grasrota må komme frem til FN i New York
- Sikkerhetsrådet må reformeres
- Sørg for å bli representert på universitet
- Tren dyktige folk i faget «ledelse»
- Fjern dårlige ledere
- NGO-arbeid er viktig
- Sosialt entreprenørskap
- Jobb for humanistiske verdier, mot materialisme
- *Jeg er det beste bevis på at man ikke må gi opp*, sa Miria fra Uganda: *Jeg lever fortsatt, kan lese, snakke og heve min stemme*
- SR 1325 med sine tilleggsresolusjoner blir fremhevet som spesielt viktig for fred og en bærekraftig verden. 1325 er helt avgjørende for bærekraftsmål nr. 16: «Fred og Rettfærdighet».

Med så bevisste og FN-relaterte arrangører er det umulig å ikke ta denne informasjonen inn over seg. Både Monica Faye og jeg fikk en stor tankevekker denne FN-dagen. Som soroptimister vet vi også at det er flest kvinner og barn blant dem som undertrykkes og lider.

Gerd Louise Molvig

FOKUS-kontakt